

Opinie: "Eerst de patatten dan de kiekens? De industrie oogst de schaalvoordelen ten nadele van de boer"

Opinie

Overproductie van landbouwgoederen is geen toevalligheid, maar een systeemfout. Dat stelt milieuactivist en schrijver Peter Bossu. Een overaanbod heeft de vrije aardappelmarkt doen kelderen, en ook bij pluimvee dreigt overproductie. Volgens Bossu zijn deze crisissen vooral een waarschuwing dat een landbouwmodel dat volledig steunt op schaalvergroting en industriële vraag, boeren structureel kwetsbaar maakt. In een opinie geeft hij zijn blik op de feiten weer.

13 MAART 2026

Lees meer over:

productie

economie

In Vlaanderen liggen momenteel 860.000 ton aardappelen opgeslagen zonder afzet. Ook pompoenen en knolselderij stapelen zich op. Het klassieke verhaal van overproductie: wanneer het aanbod groter is dan de vraag, zakken de prijzen. Dat is hoe een vrije markt werkt. Alleen: die lage prijzen gelden bijna uitsluitend voor de producent. De consument merkt er in de winkel nauwelijks iets van.

De industrie oogst de schaalvoordelen ten nadele van de boer

Voor boeren betekent overproductie vaak een financiële ramp. Ze investeren maandenlang in teelt, arbeid en machines, maar wanneer de markt verzadigd raakt, kelderen de prijzen onder de productiekost. De keten daarentegen – verwerkers, handel en retail – slaagt er meestal in haar marges te beschermen.

Die overproductie komt niet zomaar uit de lucht vallen. Ze is het resultaat van een landbouwmodel dat boeren in een bepaalde richting duwt. Neem de aardappelindustrie. Bedrijven zoals Clarebout Potatoes hebben enorme hoeveelheden grondstof nodig om diepvriesfrietten voor de wereldmarkt te produceren. Boeren worden aangemoedigd om massaal aardappelen te telen voor die industrie. Het resultaat is voorspelbaar: wanneer veel landbouwers tegelijk dezelfde teelt volgen, ontstaat al snel een overschot.

Vandaag de patatten, morgen de kiekens

De gevolgen zijn bekend: lage prijzen voor de boer, risico's en schulden bij de producent, terwijl de rest van de keten relatief veilig blijft. De boer draagt het marktrisico, de industrie oogst de schaalvoordelen.

Net daarom zou de huidige situatie een waarschuwing moeten zijn voor wat zich vandaag in West-Vlaanderen aftekent in de pluimveesector. Overal duiken aanvragen op voor stallen met tienduizenden vleeskuikens (vorig jaar voor circa 1.000.000 miljoen kippen). De vleesindustrie stimuleert die

groei, want elke extra kip betekent extra vraag naar voeder. En daar zit een belangrijk economisch mechanisme.

Voor de voederindustrie maakt het immers nauwelijks uit of de kippenprijs hoog of laag staat. Kippen eten elke dag ongeveer evenveel.

Bij hoge prijzen verdienen de pluimveehouders misschien goed, maar bij lage prijzen blijft de voederindustrie evenveel verkopen. Het risico ligt opnieuw bijna volledig bij de boer.

Het scenario staat eigenlijk al in de sterren geschreven. Wanneer veel bedrijven tegelijk uitbreiden, volgt onvermijdelijk een overproductie. De marktprijs zakt. De consument merkt daar weinig van in de winkel, maar de pluimveehouder ziet zijn marges verdampen.

Overproductie is geen toeval, maar een systeemfout

De overschotten aan aardappelen, pompoenen en knolselderij zijn dus meer dan een tijdelijk marktprobleem. Ze zijn een signaal. Een waarschuwing dat een landbouwmodel dat volledig steunt op schaalvergroting en industriële vraag, boeren structureel kwetsbaar maakt.

Misschien is het moment gekomen om de vraag anders te stellen: niet hoeveel we nog méér kunnen produceren, maar voor wie en onder welke voorwaarden we produceren. Want zolang de risico's bij de boer liggen en de winsten elders in de keten terechtkomen, blijft overproductie geen uitzondering maar een systeemfout.

Laat dit nu een probleem zijn want wat was een van de grote kritieken op de landbouwprotesten van de voorbije maanden? Juist ja, een overheid die ingrijpt in het landbouwsysteem.

Met dit opiniestuk wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

Peter Bossu is milieu-activist en schrijver van diverse boeken en theaterstukken.

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)